

Özlem ÖZDEMİR

ECZACILAR VE SAĞLIK ÇALIŞANLARI İÇİN FARMAKOVİJİLAN SININ ÖNEMİ

Bu sayımızda Türk Eczacıları Birliği Eczacılık Akademisi yayınlarından biri olan 'Eczacılar ve Sağlık Çalışanları İçin Farmakovijilansın Önemi' adlı kitabı tanıtmak istiyoruz. 2007 yılının Şubat ayında basılan kitap, Yrd. Doç. Dr. C. Kemal Buharalıoğlu ve Yrd. Doç. Dr. Öztekin Algül tarafından hazırlanmış ve Eczacılık Akademisi yayınları arasında yerini almıştır.

Günümüzde piyasadan ilaçların geri çekilmesi ve ilaç güvenliliği konularının öneminin artması ile birlikte farmakovijilans konusu sıkça gündeme gelmeye başlamıştır. Basitçe ilaçların zararlı ve istenilmeyen etkilerine karşı uyanık olmak anlamını taşıyan farmakovijilans, hastayı ilacın zararlı etkilerinden korumayı hedeflemektedir. Bu açıdan bakıldığında farmakovijilans kavramı advers (ters) ilaç etkilerinin belirlenmesi kadar, önlenmesini de kapsamaktadır. Advers etkilerin günümüzde bu kadar ön plana çıkmasının nedeni hem insan sağlığına hem de sağlık bütçesine verdiği zararlardan dolayıdır. Konu

bu nedenle eczacılık hizmetlerini doğrudan ilgilendirmektedir. "Farmakovijilans etkinlikleri" olarak adlandırılan süreçte, ilaca ait fayda ve zarar sürekli değerlendirilerek hastalara daha güvenli ve daha etkili tedavi sunulmaya çalışılır. Bu aktivitelerin nihai amacı ise, çoğunluğu önlenemez olan ilaca bağlı zararlı etkilerin azaltılması veya tamamen önlenmesidir.

Ülkemizde farmakovijilansla ilgili yönetmelik ve kılavuzun yürürlüğe girmesi ile birlikte diğer sağlık çalışanları gibi eczacılar da yeni sorumluluklara sahip olmuşlardır. Bu kitabın amacı, ilaç güvenliliği ve etkinliğinin yakından izlenmesinde başta eczacılar olmak üzere sağlık çalışanlarına düşen görevlerin açıklanmasıdır.

Bu çalışma aşağıdaki sorulara cevap sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

- * İlaçlar piyasaya nasıl çıkar ve hangi şartlarda geri çekilir?
- * İlaçların istenmeyen etkileri nasıl ortaya çıkarılır?
- * Eczacının ilaçların istenmeyen etkilerinin ortaya çıkarılmasındaki rolü nedir?
- * Kullandığı ilacın piyasadaki çekildiğini duyan hasta, eczacısına "Bu ilacı kullanıyorum, şimdi ne yapmalıyım?" sorusuyla geldiğinde eczacının vereceği cevap ne olmalıdır?

Yrd. Doç. Dr. C. Kemal Buharalıoğlu:

1994 yılında Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu, 1996 yılında yüksek lisans ve 2000 yılında Doktora eğitimini Farmakoloji Anabilim Dalında tamamladı. Sağlık Bakanlığı Sağlık Projesi Genel Koordinatörlüğü tarafından yürütülen "Birinci Basamakta Akılcı İlaç Kullanımı Programı" kapsamında ilaçların sınıflandırılması çalışmasında yararlanılmak üzere Gülhane Askeri Tıp Akademisi Eczacılık Bilimleri Merkez Başkanlığı tarafından hazırlanan ATC/DDD kodları dökümanı hazırlanmasına katıldı. 2002 yılında Mersin Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Eczacılık Fakültesi'ne Yrd. Doç. Olarak atandı. Halen bu görevini sürdürmektedir..

Yrd. Doç. Dr. Öztekin Algül:

1991 yılında Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun oldu, 1994 yılında Yüksek Lisans ve 2000 yılında Doktora eğitimini aynı fakültenin Farmasötik Kimya Anabilim Dalı'nda tamamladı.. 2002 yılında Mersin Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Eczacılık Meslek Bilimleri Bölümü Farmasötik Kimya Anabilim Dalına kurucu öğretim üyesi olarak atandı. 2003 ve 2004 yıllarında DAAD bursu ile Almanya Saarland Üniversitesi Farmasötik ve Medisinal Kimya bölümünden Prof. Dr. Rolf W. Hartmann ekibiyle ortak çalışmalar yaptı. Mersin Eczacı Odası Bilim Komisyonu Başkanlığı yaptı. Mersin Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde Farmasötik Kimya Anabilim Dalında Yardımcı Doçenti olarak görev yapmaktadır.